

BEL

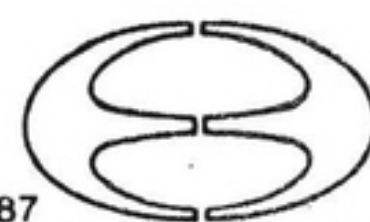
Informas

Nº 28

OKTOBRO 85

INFORMA BULTENO DE BRAZILA ESPERANTO – LIGO

Boletim Informativo da Liga Brasileira de Esperanto
Praça da República, 54 – 2º andar – Tel.: 232-6309
CEP: 20.211 – Rio de Janeiro – RJ – BRASIL

1887-1987
Centjara jubileo de Esperanto

IMPRESSO

"GIS REVIDO, KARA BRIEGER"

Mi konis LAZARUS BRIEGER en la 60-aj jaroj. Tiam, mi estis ĵus bakita esperantisto kaj ekagadis en la junulara movado, dum li jam estis fiera membro de la Veterana Esperantista Klubo (VEK) (Brieger naskiĝis la 9-an de marto 1897).

Tamen, se mi, kiu ne konis Brieger imagis lin kiel iun malviglan kaj senentuziasman maljunulon komplete eraris. Unu el la ĉefaj trajtoj de Brieger estis lia konstanta vigleco kaj senlaca entuziasmo pri la esperantaj aferoj. Li ĉiam klopodis helpi la naskiĝantan junularan movadon kaj ankaŭ ĉiam agadis cele al la paciĝo inter BEL kaj KKE. Dume, li ankaŭ estis, sendube, la ĉefa motoro en la por-UEA varbado en Brazilo, ĉu instigante, per rekta kontakto, ke la samideanoj fariĝu membroj de UEA, ĉu sendante centojn da leteroj proprakoste al eks-anoj por ke ili re-aligu aŭ ne forgesu pagi la jaran kotizon al tiu Monda Organizaĵo.

Estis ankaŭ Brieger, kiu, en la 70-aj jaroj, instigis UEA akcepti KKE kiel duan landan asocion en Brazilo. Kaj, sendube, ankaŭ estis li kiu, en 1975, fariĝis la ĉefa instiganto de la renaskiĝo de BEJO el la cindroj.

En la lastaj jaroj, kvankam estante pli ol okdek jara, Brieger diligente frekventis nian sidejon ĉiutage kaj helpis en la sekretariaj laboroj. Akurate, je la 7-a, li alvenis kaj nur je la 11-a, li foriris. Tiam, li zorgis pri la kontrolo de nia libro-stoko kaj ankaŭ pri la registro de novaj verkoj en nia Biblioteko. Ĉiam fidela al UEA, kaj estante delegito en Rio de Janeiro, li daŭre skribis al ventkapaj samideanoj, kiuj forgesis pagi la jarkotizon, memorigante ilin pri tiu devo.

La lastan fojon, kiam mi renkontiĝis kun Brieger estis pasintjare, en lia hejmo. Tiam, li jam ne plu povis frekventi nian sidejon. La kaŭzo estis la malforteco pro la neevitebla maljuneco. Kaj do, li komunikis al mi kaj Marinho lian lastan decidon: donaci al la Ligo lian tutan bibliotekon (proksimume 500 titoloj eldonitaj en la lastaj 30 jaroj!). Kun larmoj en la okuloj, li aldonis: "pro la maljuneco, la koncentriĝo ne plu estas eble al mi; eĉ, miajn karajn Esperantajn librojn, legi mi ne povas!"

La destino ne permesis ke iu ajn Esperantisto estus ĉeestinta la entombigon de nia kara S-ano Brieger! La informo pri lia morto (la 8-an de aŭgusto) trafis nin nur 20 tagojn poste. Pro tio, restas al ni nur ĉi tiu simpla sed sincera omaĝo al tiu ĉiam fidela batalanto de la Esperanta kaŭzo kaj adiaŭi lin per "GIS REVIDO, KARA BRIEGER"

Aloísio Sartorato

KULTURKUNVENOJ EN LA SIDEJO DE BEL – PROGRAMO POR NOVEMBRO/85

- 02/11 – VARIA KUNVENO (informoj, poezio, muziko, anekdotoj, skeĉoj, vortludoj ktp. ...)
- 09/11 – Prelego de S-ano José Rabello de Paula pri la temo PITORESKAJ PERSONOJ DE LA BRAZILA REGIONA HISTORIO: CHICO REI, CHICA DA SILVA, DONA BEJA, SINHA BRABA.
- 16/11 – VARIA KUNVENO
- 23/11 – Prelego de S-ano Sylla Chaves pri la temo ENKONDUKO AL LA KOMPUTILO.
- 30/11 – VARIA KUNVENO

* Ĉiuj kunvenoj komenciĝos je la 16-a horo *

Poupe Tempo e Dinheiro:

Em todo o mundo, existem cerca de 3.000 idiomas, dos quais 150 são falados por mais de 1 milhão de pessoas.

Logo, se você quiser comunicar-se com pessoas que vivem em outros países e falam línguas diferentes da sua, precisará aprender outros idiomas e, em consequência, gastará tempo e dinheiro.

Entretanto, há uma maneira muito prática de aprender uma única língua e poder comunicar-se com pessoas do mundo inteiro: é o ESPERANTO, a língua internacional planejada, de autoria do Dr. Zamenhof.

Um alfabeto fonético, uma gramática simples e regular e um vocabulário internacional fazem do ESPERANTO um idioma fácil e rápido de ser aprendido por qualquer um. E isso, em pouco tempo e sem gastar muito dinheiro.

Falado por milhões de pessoas nos cinco continentes, com milhares de obras publicadas (originais e traduzidas) e com uma centena de periódicos editados regularmente, o ESPERANTO é uma realidade viva do nosso tempo.

Portanto, a opção é sua: ou você fica a vida inteira estudando outros idiomas ou aprende a língua internacional ESPERANTO!

- Cursos (em classe ou por correspondência)
- Livros em e sobre o ESPERANTO
- Biblioteca

LIGA BRASILEIRA DE ESPERANTO
Praça da República, 54 - 2º andar
20.211 - Rio de Janeiro - RJ
Telefone: 232-6309

Ou o clube de esperanto de sua cidade:

Aprenda Esperanto

A Língua Internacional

todo o antigo curso primário num internato de nome "Colégio Esperantista", que ficava numa aprazível rua de Jacarepagua. Hoje, as instalações desse internato servem de sede à empresa estatal COBRA Computadores.

A direção do internato era de responsabilidade de dois primos (ou irmãos, não sei bem) chamados José Carlos e Mário, já seus sobrenomes não sei.

Gostaria de saber se vocês têm ou tiveram conhecimento da existência de tal colégio; se este tinha alguma ligação com a Liga Brasileira de Esperanto; se têm conhecimento se esses 2 senhores eram esperantistas e, nesse caso, se têm o endereço deles que pudessem me fornecer, para que pudesse entrar em contato e tentar descobrir o paradeiro de algumas amigas de infância.

O internato era só de meninas, só havia o curso primário, e não me lembro de que recebêssemos nenhuma orientação sobre o Esperanto. Porém, nossos uniformes eram sempre verde e branco.

Gente, fico aqui na expectativa de que possam me elucidar alguma coisa a respeito e, desde o meu muito obrigada.

Um grande abraço para todos,

Vera Lucia Oliveira Cordeiro
Av. Monsenhor Tabosa, 743 aptº 301
60.000 - FORTALEZA - Ceará

Vera Lúcia

DIPLOMOJ LIVERITAJ EN 1985 (ĝis la 30/09) - Baza: 48; Progresiga: 17; Supera: 02.

ELDONITAJ DOKUMENTOJ EN 1985 (ĝis la 30/09) - Enspeznotoj: 861; Rembursaj enspeznotoj: 111; Fakturoj: 78; Leteroj: 264.

ALIĜOJ AL BEL EN 1985 - Stato je la 30/09 (Interparenteze la membraro je la 31/12/84): MS: 387 (300); M-1: 152 (147); M-2: 26 (24); D-M: 45 (34); B-M: 03 (04); Entute: 613 (509).

ALIĜOJ AL UEA EN 1985: (Stato je la 30/09) - MJ: 11; MA: 86; MJ-K: 01; MA-K: 05; Entute: 103.

ABONOJ EN 1985 (Stato je la 30/09) - El Popola Ĉinio: 49; Heroldo: 32; Internacia Komputado: 17; Kontakto: 13.

KORESPONDPETO - "Karaj samligvanoj! Mi legis vian adreson en "Paŝoj al Plena Posedo", de W. Auld. Kaj nun mi havas grandan peton al vi. Ĉu estas eble, ke vi perigus al mi korespondamikon en via lando? Mia nomo estas Kaspar Mainz kaj mi havas 25ajn jarojn. Profesio de mi estas dancisto klasika kaj mia edzino estas pianistino. Ni ambaŭ laboras en teatro de Leipzig. Mi interesas min pri muzikoj folklora kaj klasika sed p.m. ktp. Mi tre antecipe dankas al vi". Via: Kaspar Mainz, 7024 Leipzig, Stockelstr. 7, Germana Demokratia Respubliko.

BEL ELDONAS AFIŜON

BEL ĵus eldonis la ĉi-flankan afiŝon, kiu celas propagandi Esperanton inter la ne-Esperantistoj. Ĝi estas du-kolora (la grandaj literoj kaj la simbolo estas bluaj kaj la teksto estas nigra), presita en bonkvalita papero kaj ĝia grandeco estas 210mm x 310mm. Ekzistas specifa loko por ke la loka grupo stampu sian nomon kaj adreson. Minimuma mendo: 100 ekzempleroj. Prezo: 0,55 ORTN.

ONI PETAS VIAN HELPON!

En la komenco de tiu ĉi jaro, ni ricevis la ĉi-suban leteron de S-anino Vera Lúcia Cordeiro, el Fortaleza, Ceará. Vane, ni serĉis ian konkretan informon por ŝi. Pro tio, ni decidis publikigi ŝian leteron, kun la espero ke iu Samideano povos iamaniere helpi nian Samideaninon Vera Lucia.

Olá, Gente:

Fortaleza, 28.01.85

Sou aluna do Curso de Esperanto da UFC - Universidade Federal do Ceará. No entanto, sou carioca, há 10 meses residindo em Fortaleza, onde praticamente tomei conhecimento do idioma.

O motivo de lhes escrever, é o seguinte: no final da década de 50, início dos anos 60, fiz

MALLONGE ... PRI LA BRAZILA MOVADOINFORMADO

LA PLEJ GRAVA "STRATVENDISTO" DE LA MONDO - Temas pri S-ano Amarílio Carvalho, kiu propagandas Esperanton pere de allogaj desegnaĵoj kaj trafikaj tekstoj stampitaj sur ĉemizoj. Ĉiu semajnfino, li deĵoras ĉe "Praça Pedro II", en Petrópolis, kaj ankaŭ pere de Poŝta Remburso, li liveras ĉemizojn al la interesitoj (Caixa Postal 1107, 20.001-RIO DE JANEIRO, RJ).

INTERVUJETO PRI ESPERANTO, ĈE "RÁDIO ROQUETTE PINTO" - okazis, la 1-an de aŭgusto, ĉe la programo "Tome Ciência". Dum kvin minutoj, S-ano Rabello de Paula transdonis informojn pri Esperanto kaj eĉ parolis kelkajn frazojn en la internacia lingvo. Ankaŭ la 28-an de tiu monato, S-ano Rabello denove parolis pri Esperanto, ĉi-foje en la programo "Jornal da Manhã". "Rádio Roquette Pinto" estas la oficiala radistacio de ŝtato Rio de Janeiro.

INTENSIVA INFORMADO PRI ESPERANTO EN CAMPINA GRANDE (PB) - Jen la lasta raporto, kiun S-ano Afonso Camboim, el Campina Grande, PB, sendis al ni: "Ĉi tiuj estas fotoj pri la "Kvadrilo de 1' tuta mondo". Tridek du personoj dancis kun kostumoj karakterizaj de diversaj landoj. Ili estas niaj lernantoj ĉe "Kunigilo Esperanto-Klubo". La loka televido montris kaj pli ol mil personoj vidis loke, en la "Kultura Centro", nian dancadon. Krome, ili aŭdis la diradon de la dancpaŝoj en Esperanto. S-ano Camboim, alian tagon, ankaŭ kantis tri muzikojn en Esperanto antaŭ 150 personoj en Muzika Kunveno organizita de la Arta Departamento de Federacia Universitato de Paraíba. Ankaŭ alia interesa informagado pri Esperanto okazis ĉe la "X Festival Nacional de Inverno": en la malfermo, antaŭ 600 personoj, S-ano Camboim kantas la konatan muzikon de Geraldo Vandré "Caminando"; subite, eniras aktoro portanta la Esperantan flagon kaj la muziko fariĝas "Marçante". La loka TV-jurnalo filmis kaj elsendis la scenon.

RUBRIKO PRI ESPERANTO ĈE "JORNAL DA TIJUCA" - Ekde la 24-a de aŭgusto, aperas, ĉiusemajne, rubriko pri Esperanto ĉe "Jornal da Tijuca", sub la aŭspicio de "Livraria Don Casmurro" kaj sub la redakto de S-ano José Rabello de Paula. "Jornal da Tijuca" estas kvartala gazeto en Rio de Janeiro kaj ĝia eldonkvanto estas 10.000 ekzempleroj.

RAPORTAĴO PRI ESPERANTO ĈE GAZETO "SUL BAHIA" - La aŭgusta numero de "Sul Bahia", monata gazeto eldonata en Ilhéus, Bahia, publikigis preskaŭ tutpaĝan raporton pri Esperanto, kun la jena titolo: "Homenageando Zamenhof esperantistas dão curso e inauguram busto em Ilhéus".

ARTIKOLO PRI ESPERANTO ĈE "VOZ DE SÃO JOÃO" - Sub la redakto de nia S-ano Rabello de Paula, aperis informartikolo pri la internacia lingvo en la gazeto "Voz de São João", eldonata en la urbo São João de Nepomuceno (MG).

"RÁDIO ESTÁCIO FM (RJ)" ELSENDAS INFORMOJN PRI LA INTERNACIA LINGVO - La 25-an de septembro, "Rádio Estácio FM", el Rio de Janeiro, elsendis demandojn kaj respondojn pri Esperanto.

PRELEGO PRI ESPERANTO EN NITERÓI, RJ - La 28-an de septembro, S-ano Mario Ritter Nunes prelegis antaŭ 30 anoj de "Cenáculo Fluminense de Letras e Artes", en Niterói, RJ, pri la internacia lingvo.

INSTRUADO

74 NOVAJ ESPERANTISTOJ EN MINAS GERAIS - Laŭ informo aperinta en "Informilo nº 06/85", 74 personoj finis, en la unua semestro, la bazan kurson organizitan de "Departamento de Esperanto de União Espírita Mineira". La kurso okazis sub la gvidado de S-ano Alberto Luiz Minardi Chueiri kaj Julio C. Moreira da Silva.

KURSO DE ESPERANTO EN SÃO LUIZ, MARANHÃO - Sub la aŭspicio de Spiritisma Federacio de Maranhão okazas, nuntempe, baza kurso de Esperanto, en São Luiz, Maranhão, kun la partopreno de 13 gelernantoj. Instruas S-ano Gilson Villas Boas Passos, Sekretario de Esperanto-Asocio de Maranhão.

BAZA KURSO ĈE KULTURA KOOPERATIVO DE ESPERANTISTOJ, EN RIO DE JANEIRO - okazas, ĉiu lunde kaj ĵaŭde, de la 18h30m ĝis la 20h30m. La kurso daŭros tri monatojn. (Laŭ SEI bulteno 31.8.85).

ESPERANTO-KURSO EN METALURGIA INĜENIERARTA ALTLERNEJO DE VOLTA REDONDA - "Kun sukceso S-ano A. Flores gvidis trimonatan E-kurson en la Metalurgia Inĝenierarta Altlernejo, en Volta Redonda (RJ) Enskribiĝis 25 gelernantoj, el kiuj 18 frekventis ĝis la fino". Tiel informas nin "Komuniko de Societo Lorenz", nº 39.

ESPERANTO EN MILITISTA LERNEJO DE RIO DE JANEIRO - Laŭ informo de S-ano Sylvio Malheiros, li, nuntempe, instruas Esperanton al 65 lernantoj de Militista Lernejo de Rio de Janeiro.

DIVERSAJ

UNUA RENKONTIĜO DE LA ESPERANTISTOJ DE FEDERACIA DISTRIKTO - Sub la aŭspicio de "Associação Brasileira de Esperanto" kaj "Clube Esperantista do Gama" okazis, la 31-an de aŭgusto, la Unua Renkontiĝo de Esperantistoj de la Federacia Distrikto.

MALLONGE ... PRI LA BRAZILA MOVADO

ESPERANTISTA DIMANĈO EN VALENÇA (RJ) - Sub la aŭspicio de "Centro Espírita de Valença", okazis en tiu urbo de ŝtato Rio de Janeiro, la 29-an de septembro, la tiel nomita "Esperantista Dimanĉo", kiu konsistis el ekspozicio pri Esperantaĵoj, vizito al la busto de Zamenhof, kunfratiĝa tagmanĝo kaj prelego de S-ano Flavio Pereira pri la internacia lingvo.

BRAZILANOJ AL LA JUBILEA KONGRESO EN VARSOVIO - S-ano Jason Gonçalves de Lima, el João Pessoa, Paraíba, proponis al ni la publikigon de la jena mesaĝo al la brazilaj Esperantistoj: "Komencu ŝpari monon por viziti la Universalan Kongreson en Pollando, en la jubilea jaro. Tiucele, oni planas aranĝi brazilan grupon de Esperantistoj por viziti la jubilean UK kaj iom turismi tra Eŭropo. Oni proponas ke la interesataj kunsidu dum la proksima Brazilia Kongreso, en Curitiba, specife por diskuti kaj plani la aferon".

NASKIĜIS "MINASA BULTENO" - antaŭ nelonge aperis la "numero zero" de Minasa Bulteno, oficiala organo de "Associação Esperantista de Belo Horizonte", kun pluraj informoj pri la loka movado. Inter alie, estas programitaj diversnivelaĵoj kursoj kaj regula kulturkunveno ĉiusabate, je la 16-a horo. La adreso de la Asocio estas Rua dos Carijós, 141, sala 807/808, 30.000-BELO HORIZONTE, MG., Tel. (031) 222-6353.

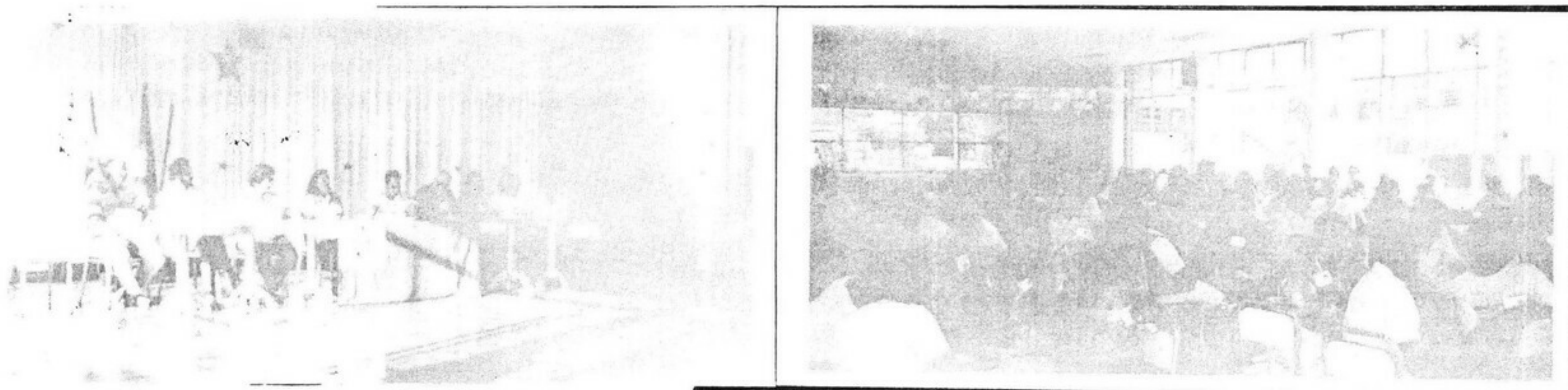
KONKURSO PRI TROBO, EN CEARÁ - Feste al la 20-a Datreveno de la Enkonduko de Esperanto en la Federacia Universitato de Ceará, oni starigis konkurson pri trobo. La temo estas "Esperanto" kaj ili povos esti verkitaj en Esperanto aŭ en la portugala lingvo. La limdato por sendi la konkursaĵojn estas la 5-a de decembro. Oni aljuĝos medalojn al la gajnintoj kaj oni intencas eldoni kolekton de la plej bonaj. Petu la Regularon al: Concurso de Trovas Comemorativas dos 20 anos de Esperanto na Universidade do Ceará, Caixa Postal 1.221, 60.000-FORTALEZA, Ceará.

KVINA DATREVENO DE "BRAZILA KATOLIKO" - En sia 20-a numero (aprilo-junio/85), Brazila Katoliko festis sian kvinan datrevenon de regula aperado. Eldonata sub la respondeco de Brazila Esperantista Katolika Organizo kaj redaktata de Pastro Pedro M. Urbaitis, ĝi estas regule sendata al pluraj katolikaj adresoj en la tuta Brazilo. Ĝia nuna eldonkvanto estas 2.000 ekzempleroj sed la estraro de BEKO celas pligrandigi tiun kvanton al 10.000 ekz., kondiĉe ke pli da personoj aliĝu al la Organizaĵo, kiu nuntempe havas 57 anojn. Niajn korajn gratulojn pro tiu ekzempla agado inter la brazilaj katolikoj!

MARIO BOSSO FARIGIS LA NOVA RESPONDECULO DE LA DEPARTAMENTO DE ESPERANTO DE "LBV" - Laŭ informo aperinta en "Jornal da LBV", julio/85, S-ano Mario Bosso fariĝis la nova respondeculo de la Esperanto Departamento de tiu Organizaĵo. En tiu sama gazeto, aperis 2-paĝa artikolo kun fotoj pri la ĵus okazinta Brazila E-Kongreso, en Belo Horizonte.

SIDEJO DE "SOCIETO LORENZ" INAŬGURITA, EN DECEMBRO, EN PETRÓPOLIS (RJ) - Laŭ "Komunikoj" n° 39, la estraro de Societo Lorenz intencas inaŭguri la sidejon de ties Societo en la urbo Petrópolis, en la proksima monato decembro.

120 PERSONOJ ĈEESTIS LA FONDON DE PEDRO LEOPOLDO E-KLUBO (PLEK) - Pedro Leopoldo estas urbo for de Belo Horizonte je 45 minutoj. Tie, la 23-an de Junio, estis fondita Pedro Leopoldo E-Klubo. La solena fonda kunveno okazis en la loka Socia Klubo kaj ĝin ĉeestis 120 personoj. Reprezentis la Ligon S-ano Alberto Luiz Minardi Chueiri. La Klubo estas prezidata de S-ano Sergio Madureira Marques. Ĉi-sube, fotoj el tiu fonda kunveno.

*****

NOVAĴOJ EN LA LIBROSERVO DE BEL

- KIUJ SEMAS PLORANTE, de Éva Tófalvi & Oldřich Kníchal, UEA, 1984	0,76 ORTN
- LINGUA ESPERANTO, CORSO DI BASE, de Renato Corsitti kaj aliaj, Edistudio, 1984	1,71 ORTN
- PLANLINGVAJ PROBLEMOJ, de William Gilberto, Stafeto, 1962	0,60 ORTN
- LA LOGIKA BAZO DE VORTFARADO EN ESPERANTO, René de Saussure, Iltis, 1984	0,25 ORTN
- ELPAFU LA SAGON, Tibor Sekelj, UEA, 1983	1,87 ORTN
- DISKRIMINACIO, UEA, 1984	1,09 ORTN
- KIEL DIRI (Praktika E-a Frazologio; 5.000 esprimoj) Lentaingn, 1983	0,47 ORTN
- GEOLOGIO INTERNACIA, VOL. 5, UEA, 1984	0,47 ORTN